

Al X-lea Congres Internațional al Arhivelor (Bonn, 16 — 21 septembrie 1984)

Cel de al X-lea Congres Internațional al Arhivelor, cea mai bogată participare de acest fel cunoscută pînă în prezent (1300 de participanți din 103 țări), a fost deschis prin cuvîntările ministrului de interne al R.F.G., ministrului culturii landului Renania de Nord-Westfalia, primarului orașului Bonn, a directorului general al Arhivelor R.F.G., Hans Booms, și a directorului general al UNESCO, Amadou-Mahtar M'Bow, care au subliniat locul și rolul tot mai important pe care Arhivele îl au în sistemul instituționalizat contemporan.

Activitățile însumate Congresului s-au caracterizat prin varietate, spirit de înțelegere, caracter științific și dialog deschis. S-au remarcat în mod deosebit lucrările dezbătute în ședințe plene avînd ca generic titlul semnificativ „Provocarea arhivelor. Responsabilități sporite, resurse limitate”. Lucrările au adus în atenția participanților obiectivele majore care stau în fața instituțiilor specializate menite a dirija tezaurul național documentar propriu fiecărei țări. În prima ședință plenară s-a prezentat raportul lui O. Gauye (Elveția) referitor la „Provocarea arhivelor” și corapoartele privind Rolul social al arhivelor în epoca contemporană (F. M. Vaganov-U.R.S.S.); *Impactul descenderalizării asupra politicii arhivistice* (I. M. Castillón-Spania); *Provocarea arhivelor din țările federale* (Norma de Goes Monteiro-Brazilia); *Lansarea unui program de arhive în țările în curs de dezvoltare* (I. P. Bitoumbou-Congo); *O extindere a funcțiilor arhivistice; asumarea arhivelor orale* (Luly Tan-Singapore). În a doua ședință plenară, pe lângă raportul principal — *Gestiunea și resursele tehnice*, alcătuit de M. Swift (Canada) — s-au dezbătut corapoartele referitoare la *Aplicarea tehnicilor gestiunii întreprinderilor la Arhive* (C. Piestoni-Australia); *Informatizarea instrumentelor de cercetare* (J. O'Neill-S.U.A.); *Gestiunea unui program de păstrare* (R. K. Parti-India); *Gestiunea micilor instituții (locale) de arhive* (M. Ras-

tić-Iugoslavia). În următoarea ședință plenară s-a prezentat raportul lui B. Brachmann din Republica Democrată Germană, *Gestiunea și resursele umane, și corapoartele referitoare la Rolul asociațiilor de arhiviști în formarea continuă* (J. B. Sigmond-Olanda); *Scolile comune de bibliotecari și arhiviști* (M. Cook-Anglia); *Formarea personalului arhivelor curente* (Pirko Rastas, Finlanda); *Formarea arhiviștilor medii* (F. Kahlenberg-Finlanda). Ultima ședință plenară considerată „specială” a fost rezervată raportului prezentat de L. Körmendy (Ungaria) tratînd *Proiecte bilaterale și internaționale de schimburi de arhive cu ajutorul reprografiei*. Comunicările subsidiare au abordat: *Un strîns proiect de microfilmare: documentele Federației Rhodesiei-Nyassaland* (P. Mazikana-Zimbabwe); *Experiențe poloneze în domeniul schimbului de reproducere de pe documente din arhive cu țări străine* (S. Nawrocki-Polonia); *Programele de schimburi de microfilme din Asia de Sud* (J. Sims-Anglia); *Schimbul de microfilme. Experiențe și posibilități neexploatate* (B. Slot-Olanda); *Împărțirea documentelor de arhivă de interes comun între Republica Federală Germania și Statele Unite ale Americii* (R. Wolfe-SUA); *Destinul documentelor germane contemporane după cel de-al doilea război mondial* (K. Oldenhege-R.F.G.).

Reprezentanții D.G.A.S., dr. Maria Dogaru și dr. Costin Feneșan, prin trei intervenții susținute în ședințele plene au relevat: experiența Arhivelor Statului din România pentru organizarea arhivelor de la organizații — acestea fiind, cum s-a subliniat la Congres — „o prețioasă parte a patrimoniului cultural național” ce trebuie să contribuie încă din etapa de constituire la dezvoltarea social-economică; mijloacele și formele instituite în țara noastră în vederea perfecționării și specializării arhiviștilor, activitate care se răsfrînge în cel mai înalt grad asupra modului de rezolvare de către Arhivele Statului a

sarcinilor complexe și multiple ce le revin; rezultatele obținute în domeniul informaticii arhivistice.

Lucrările Congresului au cuprins totodată ședințele de lucru ale tuturor organismelor dependente de Consiliul Internațional al Arhivelor (ramuri regionale, comitete, comisii și grupe de lucru, unde Arhivele Statului din țara noastră au ca reprezentanți pe Maria Pîrvulescu în Comitetul de informatică, Ștefan Hurmuzache în Comitetul de formare profesională, Ioana Burlacu în Comitetul de redacție al revistei „Archivum”, Maria Dogaru în Comitetul de sigilografie, Florea Oprea în Comitetul de restaurare, Natalia Drăghici în Comitetul de microfilmare și Olimpia Guțu și Costin Feneșan la CIBAL — Comitetul Internațional de publicare a surselor de istorie privind Balcanii și Mediterana).

În cadrul lucrărilor Comitetului Internațional de sigilografie, reprezentanta DGAS a susținut comunicarea *Rezultatele obținute de Arhivele Statului din România în prelucrarea operativă a informațiilor sigilare* și a prezentat o „casetă” cuprinzând reproduceri fotografice și mulate sigilare, ilustrând evoluția heraldicii oficiale românești care fiind apreciată de participanți a fost propusă să circule alături de alte materiale de acest fel provenind din Suedia, sub forma unei expoziții itinerante de sigilografie în mai multe țări din Europa. Tot în cadrul reuniunii acestui organism specializat al C.I.A. s-a analizat studiul întocmit și difuzat încă din 1983 de Maria Dogaru, *Sfaturi privind organizarea expozițiilor sigilare*, care a fost adoptat de Comitet, urmînd ca după restrîngerea sa să fie inclus în manualul *Organizarea expozițiilor documentare* proiectat a fi publicat de C.I.A. În ceea ce privește *Dicționarul internațional de sigilografie* — inclus pe ordinea de zi a reuniunii — biroul Comitetului a solicitat tuturor membrilor săi să trimită pînă la 1 decembrie 1984 lista cu termenii specifici țării pe care o reprezintă și reproducerile fotografice menite a ilustra diferitele definiții.

A avut loc de asemenea o ședință comună a Comitetului de Sigilografie și Comitetului de restaurare în cadrul căreia s-a analizat raportul întocmit de Maria Carmona (Spania) pe baza răspunsurilor primite de la diferite arhive din lume la chestionarul vizînd „starea de conservare și cauzele deteriorării izvoarelor sigilare”. Raportul și discuțiile au evi-

dențiat necesitatea sporirii preocupărilor tuturor factorilor pentru buna conservare a sigiliilor paralel cu luarea măsurilor ce se impun în vederea valorificării multilaterale a datelor transmise de aceste mărturii fragile ale trecutului.

Comitetul a recomandat instituțiilor care dețin documente validate cu sigilii din epoca feudală să impulsioneze activitatea de realizare a mulate sigilare — mijloc de a se evita consultarea originalelor —, bază a folosirii acestor surse documentare în activitățile cultural-educative.

Dezbaterile din ședințele plenare din comitete au remarcat rolul sporit al Arhivelor Statului în etapa contemporană, faptul că politica în domeniul arhivelor se numără printre factorii de o importanță deosebită pentru evoluția societății zilelor noastre. Arhivele sînt investite — în contextul transformărilor profunde ce se produc în lume — cu un rol nou, acela de a asigura utilizarea imediată de fiecare națiune a tuturor informațiilor pe care le cuprind, documentele fiind valorificate pe toată durata vieții lor, de la creare și pînă la însumarea într-un fond arhivistic cu valoare permanentă. Acest rol implică eforturi speciale și o permanentă evoluție a teoriei și practicii arhivistice. Prin toate acestea Congresul aprecia că Arhivele reprezintă și un mijloc de evidențiere a trăsăturilor fiecărei națiuni, de afirmare a identității politice, culturale, economice și tehnologice a fiecărui popor.

Pe toată durata lucrărilor Congresului, precedat de un curs intensiv de informatică, ținut la Koblenz, s-au organizat vizionări de filme documentare realizate de diferite țări în vederea demonstrării rolului pe care Arhivele îl au în viața națiunilor.

Cu prilejul Congresului s-a deschis și o expoziție de materiale și echipamente folosite pentru dotarea Arhivelor: mașini de multiplicat, dispozitive de prelucrare și citire a microfilmelor și microfîșelor. S-au experimentat cu această ocazie unele metode de restaurare a documentelor, s-au probat unele materiale de protecție propuse pentru păstrarea arhivelor. Echipamentele și materialele expuse au fost însoțite de prospectele firmelor producătoare.

Două zile (19 și 21 septembrie) au fost rezervate în cadrul lucrărilor Congresului adunării generale a Consiliului Internațional al Arhivelor, pe ordinea de zi a acestuia aflîndu-se probleme menite a direcționa activitățile desfășurate pe plan mondial

spre căile capabile să asigure creșterea contribuției Arhivelor la susținerea progresului fiecărei națiuni.

Pe lângă chestiunile de ordin administrativ (aprobarea procesului-verbal al adunării generale din 1980, alegerea comitetelor de candidaturi și rezoluții, raportul privind activitățile C.I.A. între 1980—1984, raportul asupra fondului internațional de dezvoltare, rapoartele asupra activității desfășurate de toate organismele dependente de C.I.A., amendamente la statut, reglementarea funcționării fondului internațional de dezvoltare, păstrarea arhivei C.I.A. la Arhivele Naționale Franceze) s-au discutat și prioritățile ce urmează să fie prinse în programul de activitate al acestui organism internațional: gestiunea arhivelor contemporane, modernizarea activităților arhivistice, dezvoltarea activității științifice, perfecționarea și specializarea arhiviștilor, pregătirea personalului de la arhivele curente, extinderea informaticii în domeniul muncii arhivistice și reglementarea

condițiilor de clasare, păstrare, inventariere și folosire a documentelor imprimate pe noi categorii de suport, îmbunătățirea calității microfilmelor și impulsionarea schimburilor de microfилme între diferite țări.

În finalul acestei adunări generale s-au adoptat mai multe moțiuni privind: contribuția UNESCO la dezvoltarea colaborării internaționale în domeniul arhivisticii; aportul unor organisme internaționale culturale la progresul arhivisticii; buna organizare de către guvernul R.F.G. a manifestării. Tot acum au fost alese organismele conducătoare ale C.I.A. (președinte al Consiliului Executiv fiind ales profesorul universitar Hans Booms) și s-a fixat ca viitorul congres să se desfășoare în 1988 la Paris, în cadrul manifestărilor prilejuite de aniversarea a 200 de ani de la Revoluția franceză din anul 1789.

MARIA DOGARU
COSTIN FENEȘAN